

D E C I Z I E

08 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele, judecătorul : Svetlana Filincova

Judecătorii: Elena Covalenco, Dumitru Mardari,
Petru Moraru, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Solotrans-Agro” împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2014, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Solotrans- Agro”, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 27 decembrie 2013, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă

La 19 februarie 2013 SRL „Solotrans- Agro” a depus cererea de chemare în judecată împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că prin hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 493 din 30 noiembrie 2012 privind tarifele la energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, a fost aprobat tariful la energia electrică produsă de instalațiile fotovoltaice ce aparțin SRL „Solotrans – Agro”. Potrivit hotărârii menționate, tariful a fost aprobat în mărime de 1,92 lei/kWh (fără TVA).

Consideră reclamatul că hotărârea ANRE nr. 493 din 30 noiembrie 2012 referitor la cuantumul tarifului aprobat este neîntemeiată și contrară dispozițiilor Legii energiei regenerabile nr. 160 din 12 iulie 2007 și Hotărârii ANRE cu privire la aprobarea Metodologiei determinării, aprobării și aplicării tarifelor la energia electrică produsă din surse regenerabile de energie și combustibil nr. 321 din 22 ianuarie 2009.

Reclamantul remarcă că inițial, până la efectuarea investițiilor necesare pentru instalarea parcului solar compus din panouri fotovoltaice monocristaline, a adresat ANRE o cerere prin care a solicitat confirmarea posibilității livrării energiei regenerabile produse astfel în adresa companiei Gas Natural Fenosa.

Prin scrisoarea nr. 04-1/536 din 03 mai 2012 ANRE a indicat că furnizorii de energie electrică sunt obligați să achiziționeze în regim prioritar toată energia regenerabilă produsă, în volumele și la tarifele reglementate de Agenție, ceea ce garantează potențialului investitor comercializarea energiei electrice produse din SRE.

Ulterior, în scopul determinării posibilității recuperării investițiilor și obținerii unui profit rezonabil din producerea și comercializarea energiei electrice din surse regenerabile, în cazul dat din energia solară, SRL „Solotrans-Agro”, cu antrenarea unor ingineri și specialiști în domeniu, a efectuat, în conformitate cu prevederile Hotărârii ANRE cu privire la aprobarea Metodologiei determinării, aprobării și aplicării tarifelor la energia electrică produsă din surse regenerabile de energie și biocombustibil nr. 321 din 11 ianuarie 2009, calculul tarifului prealabil a unui kWh, care a determinat că acesta constituie 2,44 lei (fără TVA).

Menționează reclamantul că prin scrisoarea din 08 mai 2012 a prezentat calculul prealabil al tarifului către ANRE, cu solicitarea ca acesta să fie verificat și confirmat. Prin răspunsul nr. 03 576 din 5 mai 2012 ANRE a confirmat că tariful solicitat în mărime de 2,44 lei/kWh se încadrează în limitele legale prestabilite.

Reclamantul specifică că având în vedere cuantumul tarifului confirmat în prealabil de ANRE și garanțiile oferite prin exigențele Legii energiei regenerabile nr. 160 din 12 iulie 2007, a decis contractarea de la BC „ProCreditBank” SA a unui credit în sumă de 2 000 000 lei, scopul creditului fiind - investiții în procurarea și instalarea parcului solar. Faptul acordării creditului este confirmat prin contractul de credit nr. 13101129/13023556 din 24 august 2012.

Ulterior, după elaborarea proiectului și supunerea acestuia unui audit tehnic de către consultantul independent energetic al proiectului MoSEFF (Allplan), SRL „Sotrans-Agro” a primit cu titlu de facilitate economică un grant în valoare de 25 000 euro, care a fost decontat direct la BC „ProCreditBank” SA în scopul rambursării parțiale a primei rate din creditul contractat. Întru realizarea obiectivului propus SRL „Solotrans-Agro” a încheiat cu SRL „Ecowatt – Impex” contractul de vânzare - cumpărare nr. 24-12 din 24 august 2012, conform căruia ultimul s-a obligat să livreze cumpărătorului panouri fotovoltaice și utilaje accesorii destinate construirii parcului solar cu capacitatea de 100 kWh, prețul total al contractului fiind de 164 969 dolari SUA. La aceeași dată : societățile comerciale au încheiat contractul de antrepriză nr. 24/08, potrivit căruia SRL „Ecowatt-Impex”, contra prețului de 13032,60 dolari SUA, și-a asumat obligația să proiecteze parcul solar și să monteze panourile fotovoltaice și utilajele necesare funcționării parcului solar.

Astfel, potrivit exigențelor contractuale, a fost elaborat și aprobat proiectul nr. 35/2012-EIE „Centrala electrică fotovoltaică, or. Chișinău, str. Calea Basarabiei, 8”, iar potrivit proiectului au fost executate lucrările de montare a parcului solar. Finisarea lucrărilor de montare și admitere în exploatare a parcului solar fotovoltaic

construit de SRL „Solotrans-Agro” este certificată prin avizul nr. 1004 din 15 noiembrie 2012 emis de Inspectoratul Energetic de Stat.

Astfel, în scopul obținerii tarifului la energia electrică produsă de parcul solar SRL „Solotrans-Agro”, în conformitate cu prevederile art. 12 din Legea energiei regenerabile și pct. 10 al Metodologiei, a prezentat ANRE spre aprobare calculul tarifului la care au fost anexate toate documentele ce confirmă volumul investițiilor și alți indici necesari pentru determinarea acestuia. Potrivit calcului prezentat costul unui kWh a fost determinat la 4,79 lei. Prin hotărârea nr. 493 din 30 noiembrie 2012 ANRE, fără a invoca careva motive legale și/ sau erori de calcul a tarifului solicitat, a aprobat costul unui kWh la 1,92 lei (fără TVA), tarif care nu permite recuperarea în termen legal a investițiilor efectuate și nici obținerea unui venit rezonabil.

După recepționarea Hotărârii ANRE nr. 493 din 30 noiembrie 2012, SRL „Solotrans-Agro” s-a adresat Academiei de Științe a Moldovei Institutul de Energetică cu solicitarea de a efectua calculul tarifului la energia electrică produsă de instalația fotovoltaică. Prin scrisoarea nr. 47/21/-224 din 27 decembrie 2012 Academia de Științe a confirmat că tariful energiei electrice produsă de instalația fotovoltaică, ce aparține SRL „Solotrans-Agro” în primul an de exploatare este de 4,1 lei/k Wh.

Solicită reclamantul anularea hotărârii ANRE nr. 493 din 30 noiembrie 2012 cu privire la aprobarea tarifului de 1,92 lei/k Wh pentru energia electrică produsă de instalațiile fotovoltaice ce aparțin SRL „Solotrans-Agro” și obligarea ANRE să aprobe tariful în cuantum de 4,1 lei/k Wh pentru energia electrică produsă de instalațiile fotovoltaice.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 27 decembrie 2013 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, SRL „Solotrans-Agro” a depus apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2014 a fost admis apelul declarat de SRL „Solotrans-Agro”, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 27 decembrie 2013, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost admisă. S-a anulat hotărârea ANRE nr. 493 din 30 noiembrie 2012 cu privire la aprobarea tarifului de 1,92 lei/k Wh pentru energia electrică produsă de instalațiile fotovoltaice ce aparțin SRL „Solotrans-Agro” și s-a obligat ANRE să aprobe tariful în cuantum de 4,1 lei/kWh.

La 07 iulie 2014 ANRE a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că de către instanța de apel au fost aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond.

Menționează recurentul că este eronată constatarea instanței de apel, precum că intimatul nu a prezentat un careva calcul sau un alt act care ar atesta formula în baza căreia s-a ajuns la tariful pentru energia electrică produsă din resurse regenerabile de energie de către SRL „Solotrans-Agro” în mărime de 1,92 lei/kWh. În ședința de judecată Agenția a explicat că prețurile la produsele similare de pe piața internațională sunt publice și pot fi oricând verificate.

Totodată, menționează recurentul că în conformitate cu art. 12 lit. a), coroborat cu art. 24 alin.(2) din Legea energiei regenerabile, la stabilirea și aprobarea tarifelor pentru energia regenerabilă, se va ține cont de prețurile la produsele similare de pe piața internațională. Iar, la analiza calculului prezentat de SRL „Solotrans-Agro”, în conformitate cu prevederile Metodologiei privind determinarea, aprobarea și aplicarea tarifelor la energia electrică produsă din surse regenerabile de energie și biocombustibil, s-a constatat că tariful solicitat depășește semnificativ tarifele pe plan internațional la energia electrică produsă din instalații fotovoltaice. Astfel, la stabilirea și aprobarea tarifului pentru producerea energiei electrice din panouri fotovoltaice de către SRL „Solotrans-Agro” a fost luată în considerație media tarifelor în vigoare ce sunt aplicate în statele străine care au înregistrat cele mai înalte progrese în acest domeniu.

La fel, invocă recurentul, că contrar constatărilor instanței de apel, tariful de 1,92 lei/kWh permite recuperarea investițiilor efectuate. În speță, ANRE s-a conformat prevederilor art. 12 lit. a) din Legea energiei regenerabile, care prevede recuperarea investițiilor efectuate în termen de până la 15 ani. Mai mult decât atât, conform calculelor ANRE, tariful aprobat prin hotărârea Consiliului de administrație ANRE nr. 493 din 30 noiembrie 2012 permite recuperarea investițiilor în termen de până la 8 ani.

La fel, invocă că obligarea ANRE să aprobe tariful în quantum de 4,1 lei kWh pentru energia electrică produsă de instalațiile fotovoltaice ce aparțin SRL „Solotrans-Agro” derogă de la prevederile legale și limitele judecării cauzei.

Intimatul SRL „Solotrans-Agro”, prin referință, a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

Verificând legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel, coroborat normelor de drept material aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de ANRE întemeiat, decizia instanței de apel pasibilă de a fi casată integral cu menține hotărârea primei instanțe, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Înaintând acțiunea în judecată către ANRE, SRL „Solotrans-Agro” a solicitat anularea hotărârii ANRE nr. 493 din 30 noiembrie 2012 cu privire la aprobarea

tarifului de 1,92 lei/k Wh pentru energia electrică produsă de instalațiile fotovoltaice ce aparțin SRL „Solotrans-Agro” și obligarea ANRE să aprobe tariful în cuantum de 4,1 lei/k Wh pentru energia electrică produsă de instalațiile fotovoltaice.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, invocând că ANRE, având funcția de stabilizator pe piața energiei regenerabile, justificat a calculat tarifele de 1,9 lei/kWh pentru energia electrică regenerabilă produsă de instalațiile fotovoltaice ținând cont de toate premisele, de nivelul de economie și situația Republicii Moldova, precum și de prețurile la produsele similare de pe piața internațională.

Instanța de apel la adoptarea deciziei sale, a admis apelul declarat de SRL „Solotrans-Agro”, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii, invocând că contrar prevederilor art. 24 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ, care prevede că sarcina probațiunii la examinarea în instanța de contencios administrativ a cererii în anulare, est pusă pe seama pîrîtului, intimatul nu a prezentat un careva calcul sau un alt act care ar atesta formula în baza căreia s-a ajuns la tariful pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie de către SRL „Solotrans-Agro”, în mărime de 1,92 lei/kWh, fără TVA.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic și ca fiind neargumentate argumentele ANRE, precum că la stabilirea și aprobarea tarifului pentru producerea energiei electrice din panouri fotovoltaice de către SRL „Solotrans-Agro” a fost luată în calcul media tarifelor în vigoare, ce sunt aplicabile în Germania – 13,5 €/kWh, Franța – 10,2 €/kWh, Italia – 13,3 €/kWh și China – 12,5 €/kWh, în conformitate cu prevederile art. 24 alin. (2) din Legea energiei regenerabile.

Instanța de apel a considerat întemeiate argumentele apelantului privind stabilirea tarifului pentru energia electrică produsă în mărime de 4,1 lei/kWh.

Instanța de recurs, verificând legalitatea deciziei instanței de apel, prin prisma criticelor formulate în recurs, conchide că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat a ajuns la concluzia de a respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că prin hotărârea ANRE nr. 493 din 30 noiembrie 2012 s-a aprobat tarifului de 1,92 lei/kWh pentru energia electrică produsă de instalațiile fotovoltaice ce aparțin SRL „Solotrans-Agro”.

Nefiind de acord, SRL „Solotrans-Agro” a depus acțiune în judecată, solicitînd anularea hotărârii ANRE nr. 493 din 30 noiembrie 2012 cu privire la aprobarea tarifului de 1,92 lei/k Wh pentru energia electrică produsă de instalațiile fotovoltaice ce aparțin SRL „Solotrans-Agro” și obligarea ANRE să aprobe tariful în cuantum de 4,1 lei/k Wh pentru energia electrică produsă de instalațiile fotovoltaice.

Conform prevederilor Legii energiei regenerabile nr. 160 din 12 iulie 2007, Agenția aprobă tarifele pentru fiecare tip de energie și combustibil regenerabile,

calculate de producător în baza Metodologiei privind determinarea, aprobarea și aplicarea tarifelor la energia electrică produsă din surse regenerabile de energie și biocombustibil, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 321 din 22 ianuarie 2009.

Conform art. 12 alin. (1) Legea energiei regenerabile, ANRE aprobă tarifele pentru fiecare tip de energie și combustibil regenerabile, calculate de către producător în baza metodologiilor aprobate de ANRE, care prevăd recuperarea investițiilor efectuate, eventual, în construcția, extinderea sau modernizarea instalațiilor, precum și a liniilor de conexiune, de transport și distribuție a energiei și a combustibilului, în termen de până la 15 ani, cu condiția ca rata de rentabilitate prescrisă să nu depășească dublul ratei corespunzătoare din sectorul energetic tradițional. La aprobarea tarifelor se va ține cont de prețurile la produsele similare de pe piața internațională.

Conform art. 24 alin. (1), (2) Legea energiei regenerabile, tarifele pentru energia regenerabilă se stabilesc și se aprobă anual, în funcție de tipul și capacitatea de producere a instalațiilor, de volumele de producere și livrare preconizate și de perioada de livrare a energiei regenerabile, respectiv la stabilirea acestor tarife, după caz, se va ține cont de prețurile de pe piața internațională.

Materialele dosarului atestă că la stabilirea și aprobarea tarifului pentru producerea energiei electrice din panouri fotovoltaice de către S.R.L. „Solotrans-Agro” prima instanță a luat în considerație media tarifelor în vigoare, ce sunt aplicate în Germania - 13,5 €/kWh, Franța - 10,2 €/kWh, Italia -13,3 €/kWh și China - 12,5 €/kWh, care, de asemenea, reflectă tendința din ultima perioadă caracteristică pentru piața energiei electrice regenerabile de reducere substanțială a tarifelor pentru energia fotovoltaică. Reieșind din considerentele menționate, pentru centrala electrică analizată ANRE a aprobat un tarif mediu de 12,4 €/kWh, ce constituie 1,92 lei/kWh. Instanța de recurs consideră juste constatările primei instanțe, precum că acest calcul este în conformitate cu art. 24 Legea energiei regenerabile, ținând cont de prețurile de pe piața internațională și în condițiile în care, în calculele prezentate de către SRL „Solotrans-Agro”, tariful solicitat depășește semnificativ tarifele pe plan internațional la energia electrică produsă de instalații fotovoltaice.

Totodată, instanța de recurs menționează că în speță, ANRE s-a conformat prevederilor art. 12 lit.a) din Legea energiei regenerabile, care prevede recuperarea investițiilor efectuate în termen de până la 15 ani. Prin urmare, tariful de 1,92 lei kWh stabilit de ANRE va permite recuperarea investițiilor efectuate de investitor.

Conform art. 26 din Legea contenciosului administrativ, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite. (2) Instanța de contencios administrativ nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității actului administrativ și a operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii acestuia.

Din esența normei de drept enunțate rezultă că instanța de contencios administrativ este în drept doar de a suprima dispozițiile ilegale ale unui act administrativ contestat, iar modificarea unui act administrativ și obligarea unei autorități publice emitente cum este Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică să aprobe un tarif solicitat de reclamant ar însemna substituirea acestei autorități și o atingere adusă principiului separării puterilor în stat, consfințit în Constituția Republicii Moldova.

În această ordine de idei, instanța de recurs consideră justă concluzia instanței de fond care a considerat imposibilă solicitarea reclamantului cu privire la obligarea ANRE să aprobe tariful în cuantum 4,1 lei/k Wh și

Instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele instanței de apel, precum că aprobarea și stabilirea tarifului după prețurile pe piața internațională este un drept al Agenției și nu o obligație. Or, conform art. 24 alin. (2) din Legea energiei regenerabile aceasta constituie o condiție obligatorie, fiind expres stipulată.

Astfel, în viziunea instanței de recurs sunt întemeiate concluziile primei instanțe privind respingerea acțiunii și că nu a fost justificat faptul stabilirii tarifului pentru energia electrică produsă în mărime de 4,1 lei/kWh și

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că hotărîrea primei instanțe este întemeiată și legală, iar decizia instanței de apel este neîntemeiată, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărîrea primei instanțe.

În conformitate art. 445 al. (1) lit. f) CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2014 și se menține hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 27 decembrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Solotrans-Agro” împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Elena Covalenco
Dumitru Mardari
Petru Moraru
Iurie Bejenaru